

EL BE NÈGRE

SETMANARI SATÍRIC.

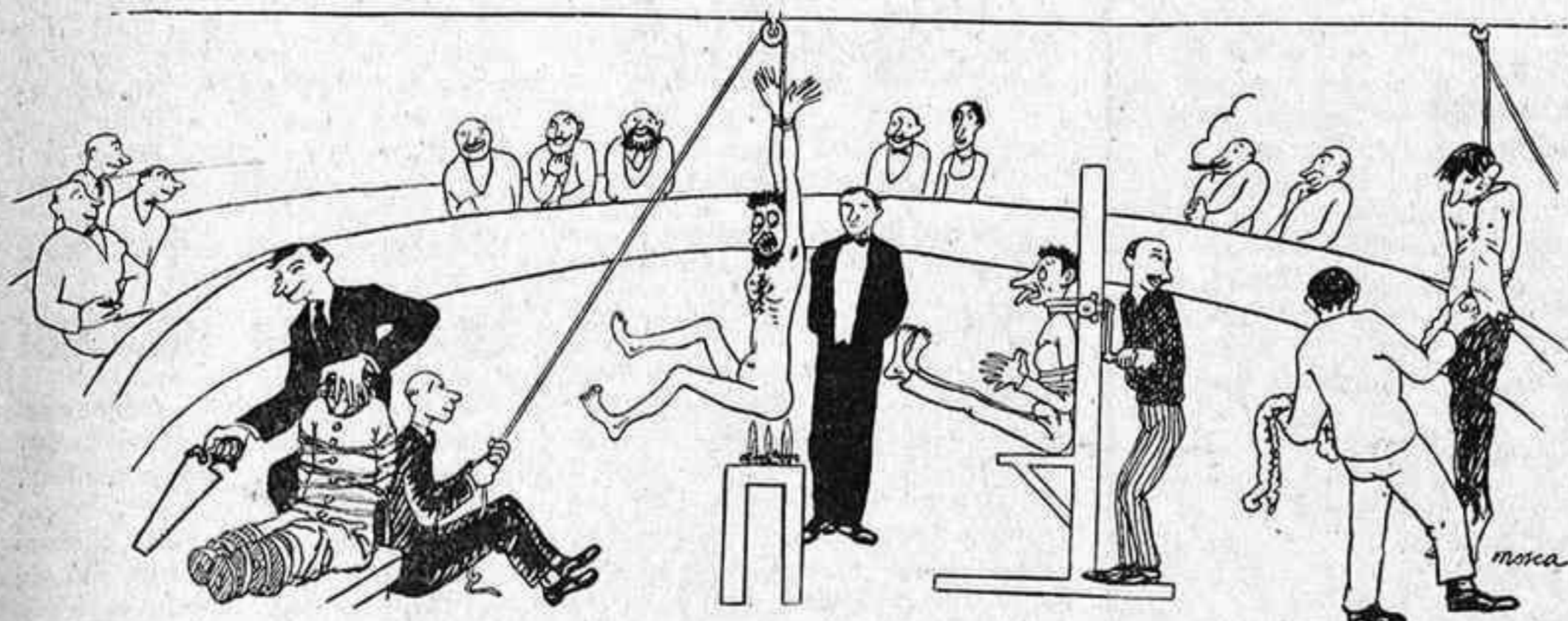
La nostra parla,
al Parlament, es
defensa callant

Any I - Núm. 19

Barcelona, 27 d'octubre de 1931

Preu: 20 cèntims

Els grans espectacles de l'Olympia no s'han acabat aquí

Els futurs espectacles de l'Olympia

L'èxit creixent del campionat de ball a l'Olympia es caracteritza pel curiós fenomen que a mesura que disminueix la concurrència a la pista augmenta en el públic. Aquesta curiosa circumstància féu que, trobant-se Barcelona en crisi de públic ens creiéssim arrossegats per l'atracció que exercien sobre les transeüents les portes obertes del gran teatre i, alleugerits per la mateixa força, de dues pessetes, ens trobéssim asseguts a primera fila que és una bona fila.

Ballaven a la pista cinc parelles, compostes de cinc homes i cinc dones i feia tres-centes hores que marcaven el pas. Preguntàrem al nostre veí i ens digué que ell feia dues-centes set hores que els contemplava (altre exemple d'heroisme desinteressat). Ens explicà com tots els ballarins en començar medien, almenys, deu centímetres més d'estatura.

Molt bé, Campalans!

En mig de la hilaritat i l'entusiasme generals, el senyor Rafael Campalans va aprofitar l'ambient propici que es va crear en el sopar a en Massó Llorens per dir unes paraules molt dures contra l'agavellament de càrrecs, una de les novetats polítiques més especials que ens ha portat la República.

Pels que s'han estranyat que sigui precisament el senyor Campalans el que abordi aquest tema més aviat espinós, els hem de fer avinent, sortint al pas a totes les possibles insinuacions malicioses, que el senyor Campalans és autoritat com el qui més per dir el que vulgui contra els agavelladors de càrrecs.

El senyor Campalans, malgrat ésser un dels homes més visibles de la gairabé invisible Unió Socialista de Catalunya, la qual, segons ens ha demostrat irrefutablement *Justicia Social*, va obtenir 110.000 vots en les eleccions del 14 de juny (victòria tan esplendorosa, que no arriben a entelar-la els magres 3.000 vots d'en Barjau), malgrat això, el senyor Campalans, de la República ençà, només ha tingut els següents càrrecs: regidor, tinent d'alcalde, conseller de la Generalitat, diputat de la Generalitat i diputat a Corts.

Per tant, el nostre il·lustre amic se'ns presenta particularment documentat per tractar amb coneixement de causa de l'agavellament de càrrecs. Oi més, quan la seva habitual modestia li ha aconsellat de no acceptar els càrrecs de Primat de les Índies, Governador del Banc d'Espanya, ambaixador al Perú i director de la Banda Municipal, que sabem, de bona tinta, que li havien estat oferts.

—Es gasten per baix—precisà—; el pes que diuen que perden el perden pels peus.

En efecte; es notava en l'aire que respiràveu peus de ballari dissolts.

Al cap de tres dies d'ésser-hi començàvem d'ésser també tècnics i vàrem distingir perfectament, a part de l'olor característic dels peus quan es gasten, la més enèrgica d'un cos gran en descomposició. Vàrem avisar un metge.

—Aquella parella — li diguérem — s'està descomponent!

—No crideu, que no ho sap! Al primer descans l'embalsamarem. Veieu aquells dos? Ja estan en el coma i aquells altres al punt i coma. Ara la gràcia seria poder obtenir-los tots a la vegada en el període agònic. Seria un èxit perquè aleshores podríem calcular exactament el handicap i obtenir l'arribada al final tots a l'hora.

—¿I quan hagi acabat aquest compromís?

—Oh! hi ha grans projectes! Com que — ja ho sabem — s'ha suprimit la pena de mort, hem demanat l'extraterritorialitat de l'Olympia per presentar a la pista execucions per tots els procediments. La pista de l'Olympia serà cedida gratuïtament com a terreny d'execució a tots els Estats que no l'hagin abolida i el públic podrà presenciar-les. D'aquesta manera s'incrementarà el turisme d'una manera tan fantàstica com productiva.

Tot seguit inaugurarem nous campionats de resistència: la vaga de la fam esperem que tindrà un èxit definitiu; el del campionat de contribuents serà rotund i el d'acaparament de càrrecs tindrà evidentment un *succés d'estime*. Quan ja no hi hagi cap campionat de pista per presentar en farem un de resistència en el públic. Ja hi ha espectadors entrenadíssims. En tenim que porten 425 hores sense ni tan sols el quart per hora de repòs. Per fer més dures les proves, a la pista hi haurà oradors tan acreditats com en Casimir Giral, en Ferran de Sagarra, el Roc Boronat, en Puig i Ferrer, el Kiku Masferrer, el senyor Maspons i Anglèsell. Com pot veure, l'elenc no pot pas ésser més escollit.

L'Institut d'Estudis Catalans a vista de Maura

Ens afeguràvem que el senyor Maura (don Miguel), en fet d'Institut, només coneixia una mica els de primera ensenyança, els instituts armats i els «Instituts de Beauté»; però, amb gran astorament nostre, després de les seves darreres manifestacions, ens hem convençut que també coneixia — i de quina manera! — el d'Estudis Catalans, amb tots els secrets, àdhuc els més íntims, d'aquesta organització, aparentment tan senzilla, però en el fons tan complicada, i fins i tot, podríem dir tenebrosa.

Ja ens dol, ja, que el senyor Maura (don Miguel) hagi penetrat al cor d'aquests misteris del separatisme; ara, que som partidaris de prendre-ho amb laica resignació. «Déu nos en guard d'un ja està fet.» Ens estimem més, en comptes de plorar com a dones (abans del feminisme), d'aprofitar l'avinentsa, ara que ja està aixecada la punta del vel, per a publicar una informació extensa d'aquest Institut, que no és tal, sinó un catau de política clandestina; ara rai, que podem mostrar la veritat nua i crua sense caure en pecat d'espionatge.

L'excusa d'aquesta institució són els estudis d'erudició, principalment històrica i filològica; la realitat, però, és tota una altra. Per exemple: tothom fa temps que està convençut que Pompeu Fabra treballa amb totes les seves forces en pro del restabliment, depuració i fixació del català escrit i parlat; dones, romansos! Don Pompeu, com el seu homònim romà, és un general temible, i totes les seves obres de filologia estan escrites amb clau, com una mena de xarades. Els iniciats, quan les lleixen les desxifren i hi troben plans d'estat major, consells d'estratègia i tàctica i ordres de mobilització oculta: *Per tal que i per tal com, vo-*

(Segueix a la pàgina 2, columna 6.)

ELS DRAMES DEL DINER

Història exemplar d'Eufemio Rodríguez, protector dels periodistes

No voldríem que passessin les festes de Nadal sense retre un sentit homenatge a l'home que ha estat des de l'any 1911, la Providència del periodisme barceloní, una providència modesta com una violeta, ruborosa com una rosella i pura com el bicarbonat de sosa.

Des de l'any 1911, i d'abans, de molt abans segurament, ja que el bé, quan està arrelat a l'ànima és que hi posà els primers arrels amb els primers xuclats a la mamella primera, primers arrels als que segueixen els segons i els tercers amb les mamelles successives formant, finalment, l'arbre mamífer esplendorós que estén la seva ombra protectora arreu on hi ha un estament per protegir, un home, una institució diríem, si volguéssim parlar amb propietat, però no hi parlarem perquè la propietat està ara en perill, un home al qual els periodistes

barcelonins han d'estar-li tan agraïts que en aquest homenatge han col·laborat en la seva formació tots els que estimant-lo i admirant-lo, s'associaren a la iniciativa que volem qualificar d'afortunada, amb tot i ésser nostra, perquè creiem que la modestia té un límit, salvat el qual es cau fàcilment en la hipocresia.

Hem traduït aquest paràgraf d'un llibre-homenatge que ve com l'anell al dit al cas; però no volem ésser uns vils imitadors i, si al senyor Ribera i Rovira s'ha dedicat un llibre, nosaltres no farem pas el mateix amb el nostre admirat mestre senyor Eufemio Rodríguez, i en dir Eufemio Rodríguez no volem pas alludir al doctor Eufemio Rodríguez, canonge cavernícola, sinó al senyor Eufemio Rodríguez, periodista lliure, de lliure diürn i nocturn, d'idees avançades i radicals i de sentiments tan oberts com les seves mans a tots els ideals positius i fiduciaris i és per això, que per immortalitzar el seu nom reproduïrem una senzilla escena, commovedora, de la vida exemplar d'aquest mecenas, al costat del qual el mecenas Jorba, tan famós, no és altra cosa que un senzill patafrit.

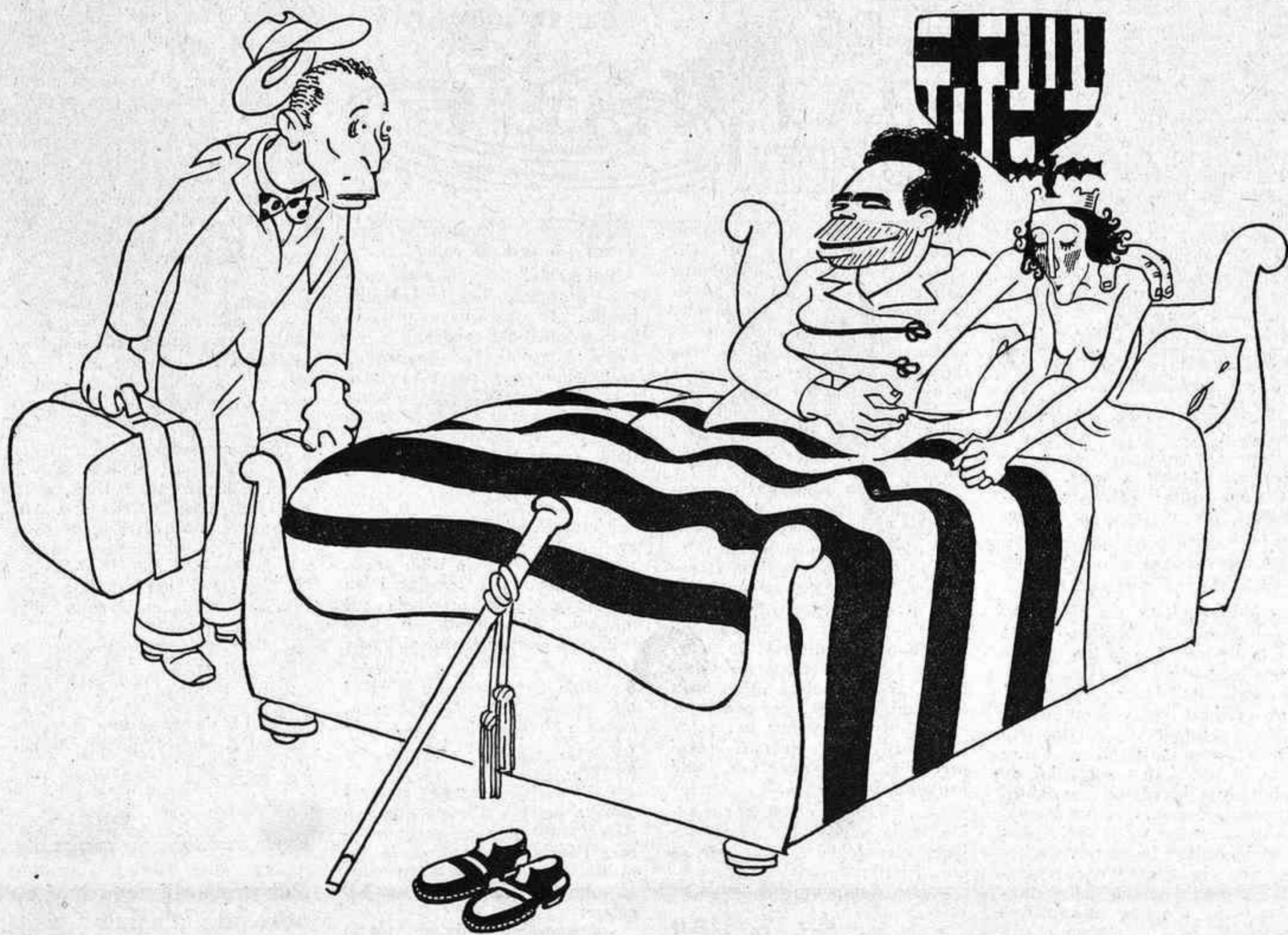
ACTE I

L'escena un dia de primavera, estiu, tardor o hivern de l'any 1911, en el despatx de l'Associació de Veïns Afectats per la Via X.

El President de l'Associació de Veïns Afectats per la Via X. — Ja tenim constituïda l'Associació de Veïns Afectats per la Via X i jo en sóc el President. L'Associació, com el seu nom indica, és de Veïns Afectats per la Via X. Però el que el nom no indica és que el que volen és que no s'obri la via X, i perquè no s'obri farem el que calgui. Què podríem fer?

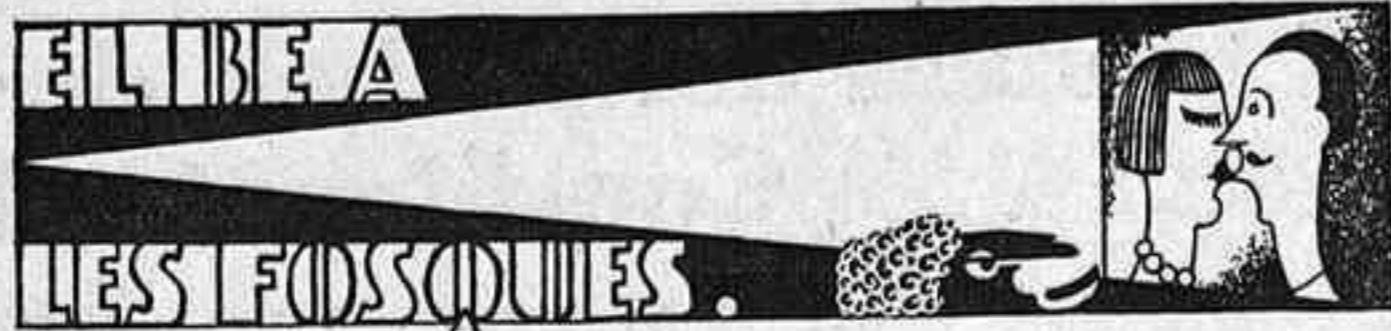
El Vicepresident de l'Associació de Veïns Afectats per la Via X. — Jo crec que perquè no es faci, el millor és que ningú en parli i com que si la Premsa no en parla és difícil que en parli ningú més perquè la gent només diu el que li diu el diari, el millor seria comprar la premsa i tot resolt. Jo, per la meua part, podria oferir un cunyat venturer que em sobra, que és periodista a estones perdudes, home conscient que sap el que es fa, i que podria servir d'intermediari.

El President de l'Associació de Veïns Afectats per la Via X (imitant el doctor Aguadé). — Aprovat? Aprovat!

LES SORPRESES DEL VIATJAR

La Pubilla. — Què volies que fes, pobra de mi, si em tens tan abandonada!

Han començat les sessions especials de Cines. L'especialitat d'aquestes sessions consisteix, en primer terme, a donar a preus cars un espectacle que vuit dies després passarà en un altre cinema a preus normals.

Artem és un film rus. Molt rus. Massa rus. La majoria d'actors porten barba. En acabar el film, el públic també en porta.

Le million! Agafeu-vos fort. És el millor film còmic que ha produït el cinema sonor. Ple de troballes, d'enginy, de bon gust. Cinema cent per cent. René Clair, el seu genial autor, trenca amb tots els motllos. A cada escena, una sorpresa. A cada pas, inventa noves coses. L'espectador assisteix, meravellat, al naixement de tot un món de possibilitats per al sonor.

Novíssim sistema per saber si una persona és irremediament ase: que us confessi que no li agrada Le million.

Els aficionats comunistes barcelonins acostumen a anar a les

Sessions Cines disposats a aplaudir, sigui com sigui, els films russos. Diu que això és propaganda comunista.

Està bé. I estaria encara millor, si no fos que aquesta diquem-ne propaganda la presenta una empresa burgesa i la paga un públic burges.

Però si els comunistes locals pretenen guanyar addictes a base de films com Artem, ens sembla que s'equivoquen. Després d'haver vist Artem tempta molt més fer-se soci del P. O. R. C. que no pas del B. O. C.

Han tirat una bomba a la Plaça del Rei.

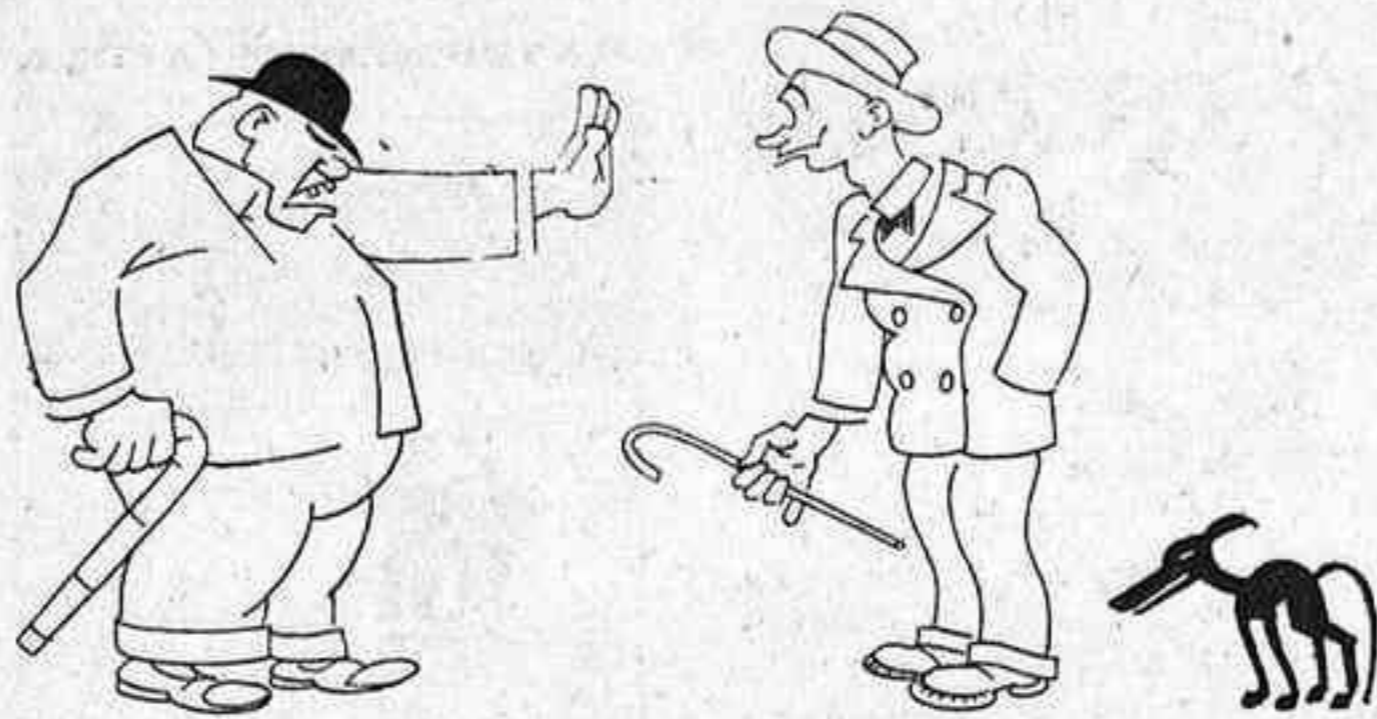
Han intentat assaltar el Banc de Biscaia.

En canvi, al Coliseum, que feien les Luce de Buenos Aires, res, allò que es diu res...

La Maria Ladron (agafeu-la!) de Guevara, ha abandonat la pantalla del Tívoli per cedir el pas a la Greta Garbo.

El senyor Rivelles, al seu torn, ha cedit el pas a Lewis Stone.

Això vol dir, ni més ni menys, que al Tívoli tornen a fer cinema.

No entenc com en Josep Pla aguanta tant de temps escrivint a "La Veu".
—Uii, i el que hi escriurà, encara!. No ho saps que és un Pla quinquenal?

LA CLERECIA NO DORM

La tenebrosa conspiració de Marsella

Otra vez los del BE NEGRE, carajo! Ya va la tercera; son ustedes algo pesados, amigos!

Amb aquestes paraules tan amables ens va rebre l'ex-Arquebisbe Segura; l'escena tenia lloc a la sala d'una fonda bastant passable de Marsella.

El Cardenal anava de paisà: vestit marró de quadros; botins clars i sabates rosses. Duia cadena de rellogue i un penjoll molt vist amb la xifra d'Alfons XIII i una agulla de corbata — una corbata virolada com deu mil cotorres — en forma de granada explosiva d'or.

L'escudaders i el cigar, instal·lats a banda i banda de la boca, com els ullals d'un porc senglar — senglar o eclesiàstic — li completaven la fesomia ferèga, en joc amb l'elegància rústica dels abillaments i la brillantor d'uns ulls encavoyats de trabucaire.

—Ya me están encorcorando— prosseguí malhumorat.

Però el Be és una bestiola tossuda: nosaltres estàvem decidits a celebrar l'interviu fos com fos, mal siguiés a bufetades i puntades de peu. Així és que fèrem com si res i preguntàrem, amb tota calma:

—¿Qué impresión le ha causado la carta del Papa, comparándole con San Gregorio Nacianzeno?

—¿Qué impresión le produciría — va respondre'ns — que le dieran a usted una patada en los alrededores de salva sea la parte?

La cosa no anava pas per bon camí; però, paciència! què no es fa per guanyar-se la vida! Vam tocar un altre punt.

—Vaya, que va a divertirse mucho su E. Ilma. con lo que podrá conspirar estos días!

El cardenal va alçar-se; a-bans escoltà per totes les parts, a veure si hi havia algú que ens espies; acabat es dirigí a nosaltres i ens agafà amb força per les espatlles. No les teníem totes.

I, llavors, cridant-nos a cau d'orella, com qui parla amb en Rovira i Virgili, ens féu:

—Sígeme!
El següent com hipnotitzats, per un llarg corredor. Al capdavall s'obria una porta. La porta estava tancada amb clau; això vol dir que es podia filus-

trar pel pany; que és el que fèrem obligats per la grapa d'en Segura.

—¿Qué ve usted? — ens digué amb veu sorda (i cega perquè érem a les fosques).

Davant dels nostres ulls (un sol ull) hi havia un impressionant espectacle. Imagineu-vos una sala immensa i tot de jesuïtes en mànigues de camisa, però amb el bonet posat, fent l'instrucció militar, a les ordres d'uns sergents vestits de capellà amb boina. Un retrat d'Alfons XIII penjava a la paret, en un lloc d'honor.

En un recó, noveis i hermanos, amb escopetes d'aire comprimit tiraven contra una rodella amb els colors republicans. A mitja sala hi havia agenollat, un «padre».

—¿Quien es aquel que está de rodillas?

—Es uno que ha dicho dos palabras en catalán.

Ens en tornàrem i altre cop al saló de visita, el cardenal, més tranquil, ens digué:

—Como usted puede ver, nosotros no somos de aquellos que anteponen la devoción a la obligación. Diga a sus mamarrachos de amigos republicanos que pronto va a llegar a nuestra y que los asaremos a todos cantando el «Te deum» y el «Rúja». Y entonces se verá si yo me parezco o bien no me parezco a ese San Gregorio Nacianzeno. Amos hombre.

Quan érem al carrer, ens vam topar amb dos nois barcelonins, grossos i de casa bona, que anaven amb sengles damiselles disfressades de novici de jesuïta. Eren els Alella.

Una obra magistral

El comte de Güell està aquests dies atrafegadíssim acabant un llibre que ha de causar sensació. Es titula «La meua gestió a l'Alcaldia», i és escrit tot ell amb accent anglès. El capítol més interessant es refereix als diversos usos del bidet considerat com a article de toilette i com a instrument de govern.

Teatre Barcelona i d'«El Be Negre»
TIERRA DEL FUEGO, obra en tres actes de Bartomeu Soler.

ACTE PRIMER
Johnson (amb accent anglès). — Bebamos un whisky, Hilda!
Hilda (sense accent). — ...
Petter (amb accent també anglès). — Bebamos un whisky.

ACTE SEGON
Johnson. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
Petter. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
Hilda. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
El viejo Suárez. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...

Johnson. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
Petter. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
Hilda. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
El viejo Suárez. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
(Cau lentament el teló)

ACTE TERCER
(S'aixeca lentament el teló)

Johnson. — (altra vegada amb accent anglès). Han pasado seis meses y Hilda no vuelve. Estoy muy triste.
Petter (id.). — Estamos muy tristes.
Hilda (entrant). — Ya estoy aquí.

Johnson. — Máchate.
Hilda. — No.
Johnson. — Máchate!
Hilda. — No!
Johnson. — Máchate!
Hilda. — No!
Johnson. — Pues quédate.
Hilda. — Sí.
Petter. — Estamos muy tristes.

L'autor. — La Tierra del fuego!... Frio, viento, whisky...
(Teló pausat)

Teatre Goya i d'«El Be Negre»
UN DIA DE OCTUBRE, comèdia en tres actes de Georg Kaiser.

ACTE PRIMER
L'oncle. — ¿Qui és el pare de la criatura?
La neboda (amb els ulls baixos). — El capità.
L'oncle. — És veritat, capità?
El capità. — No és veritat.

ACTE SEGON
El carnisser. — Perdonin: el pare de la criatura sóc jo.
L'oncle. — És veritat, noia?
La neboda (amb els ulls baixos). — No. El pare de la criatura és el capità.
L'oncle. — És veritat?
El capità. — Sí: és veritat.

ACTE TERCER
El carnisser. — El pare de la criatura, sóc jo!
El capità. — No senyor, que sóc jo!
L'oncle. — A mi, el cap em roda.
El públic. — A mi també.
L'autor. — Perdonin... El pare de la criatura sóc jo.
Tothom. — Ah!!!
La criatura. — No se'l creguin. El meu pare és el president del Centre Aragonès.

L'autor de Un dia d'octubre és l'alemany Georg Kaiser.

Quan en Bernat i Duran ho va saber, el seu vell cor de francòfil li va fer un salt.

El nostre home es pensava que aquest Kaiser era l'ex-emperador d'Alemanya.

—No seria el primer cas — féu l'erudit crític—. Com vostès saben, Frederic el Gran escrivia sarsueles...

En l'obra Tierra del Fuego, de Bartomeu Soler, en Martori hi fa el paper d'un gringo que parla el castellà amb accent anglès. I en Martori, que quan es tracta de no parlar bé el castellà no repara en despeses, va treure el seu millor accent català.

—Gràcies a Déu! — deia en un entreacte — És la primera

vegada que he pogut parlar el castellà tranquil!

Han estat vistos dos espectadors que no entraven de franc al Poliorama.

Sembla que es tracta dels mateixos individus que la setmana passada han omplert gairebé tots els teatres.

Totes les sospites són permesses.

Els estuejants de Tiana que varen muntar allà dalt la revista Tiana's songs, ara la presentaran al Teatre Barcelona.

La recapitació es destinarà a beneficència.

Els espectadors estan obligats a anar d'etiqueta.

Malgrat això, és possible que Tiana's Songs tingui un èxit autèntic. S'ho mereix.

No us ho deixeu perdre. Per traspàs del negoci venem indulgències a preus ruïnosos. Plaça de Santa Maria, núm. 1, Església. Visiteu-nos abans de comprar-ne.

Magnífica «Stars», d'Eibar, procedent d'una parròquia basco-navarresa. Regulada, amb cartutxeria i una grossa d'estampes del Sagrat Cor, Mosques, 3, 5na, 3^a.

Ha tornat del seu viatge (en avió, naturalment) per tot Espanya, el conegut as de l'aviació teològica, Ilm. Arquebisbe de Tarragona Vidal i Barraquer. Si no fos per les averies que ha sofert prop de Vitoria, hauria guanyat el campionat de la volta a Espanya en aeroplà.

A conseqüència de la separació de l'Església i l'Estat s'han donat ordres que tots els sacerdots que vulguin servir-se dels urinaris públics, ho hagin de fer precisament a la banda dels «Homes»; les faldilles no els autoritzen per passar a la de «Dames», com es venia fent per una interpretació abusiva del concordat.

Diu que diuen que la càtedra de Dret Canònic, des del gener, correrà a càrrec d'un competent coronel d'artilleria; perquè d'ara endavant l'Estat només vol reconèixer els canons laics, i aquests, ningú els coneix com els artillers de mar i de terra.

Entre les persones que celebren el seu Sant el dia de Tots Sants, hi ha els nostres amics don Casimir Giralt i don Rafael Campalans, així com molts d'altres que sentim no recordar.

¿Quiere usted ser católico en ocho días? El trobaran al quiosc de la Rambla. Manual pràctic per assolir un gran nivell de pietat amb poca feina i pocs centims. Recomanat pel Mati, El Correo, La Traca i altres de la bona premsa.

Una vez y no más, como Santó Tomás. Por el venerable Ataulfo Sangroniz Domínguez, i Guia nocturna del pecador. De venda a Can Subirana, Portaferrisa, etc. Són els llibres devots de moda.

Correspondència

Allarà. — Com a biògraf d'en Roc Boronat, sou excellent.

Climent. — Està bé. Elàstima que sigui massa llarg i una mica fora d'actualitat!

Pilar. — La culpa és teua.

Rocau. — En Pociello no complirà els vuitanta anys fins allà el 1976.

Un requetè. — Ai, ai, ai!, quina por!...

Maria C. — Els postes de la casa s'enfadarien.

J. J. G. — No: el que hi havia festejat era en López Picó.

A. P. Ladio. — Els versos sobrerrealistes, encara que copiosos, estan bé. Però temem que el gros públic no ho entendria igual. Les anècdotes s'aprofitaran.

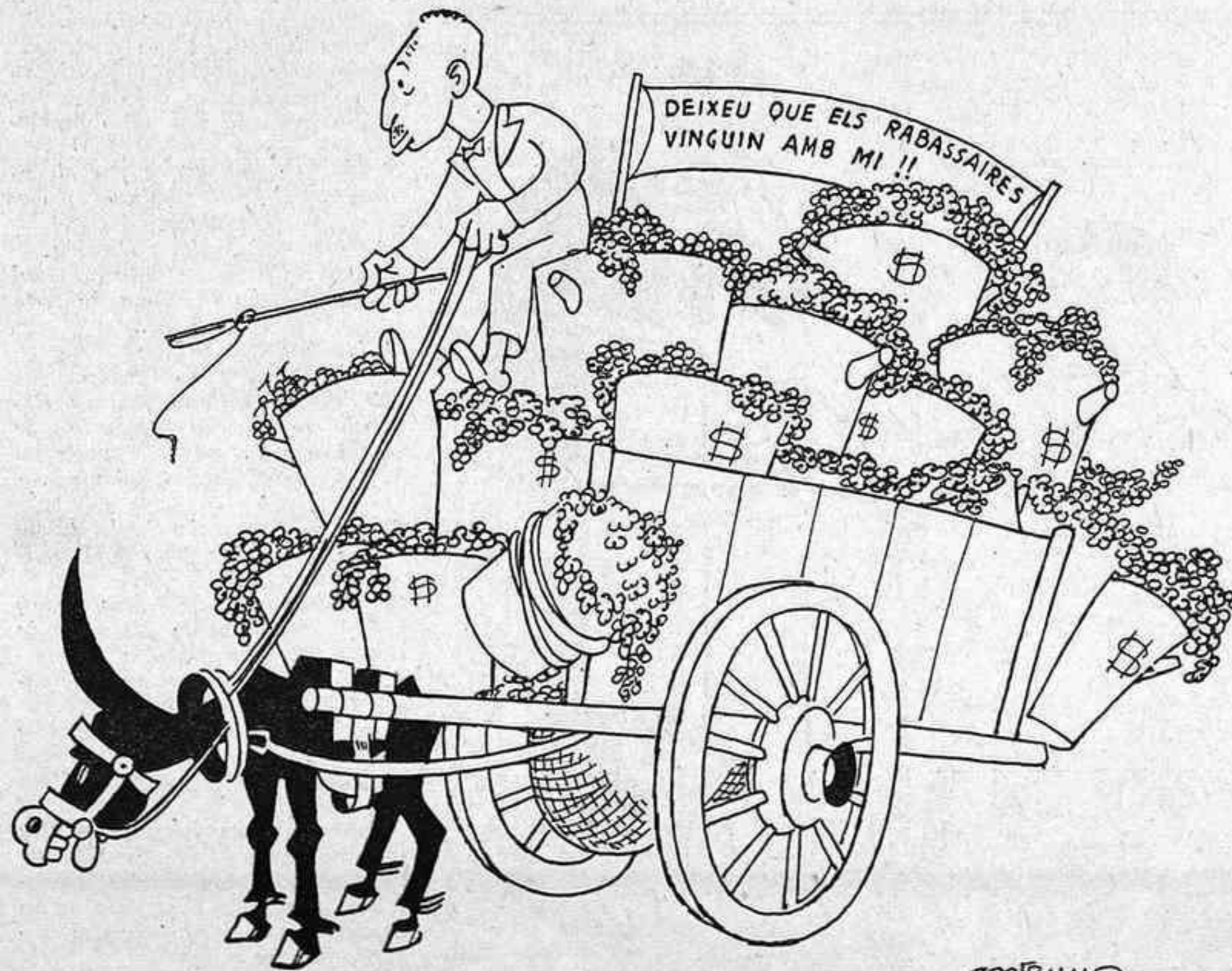
Jaumista honorat. — Si vós ho dieu...

EL FUTUR GOVERNADOR CIVIL

Durant aquests darrers dies ha corregut el rumor de la dimissió del Governador civil senyor Anguera de Sojo i de la seva substitució pel tinent d'Alcalde senyor Ventós. Ignoràvem que el senyor Ventós anés a ésser nomenat president de l'Audiència, càrrec en virtut del qual el senyor Anguera de Sojo ocupa el de governador interí, i celebrem aquesta nova aportació de l'Esquerra al Govern de Catalunya. Tenim entès que la notícia, que ens guardarem prou de considerar mancada de fonament i els nostres lectors tampoc, té el seu en el fet d'haver estat vistos junts prenent cafè el senyor Ventós i el Paco Madrid. Davant d'un fet d'aquesta categoria és impossible dubtar un moment més i no apressar-se a felicitar i posar-se a la disposició del nou President de l'Audiència i, per tant, governador civil interí de Barcelona, el tinent d'Alcalde president de la Comissió d'Eixampla, senyor Ventós.

Els nostres responsables administratius, faran bé de preparar aviat les comandes per l'ALMANAC d'EL BE NEGRE.

QUI PARLA DE CRISI?

Això del raïm és una vinya!